

Sporten in de geest van Jo Eijkman

Het Parool struint door de schatkamer van de Amsterdamse sport en stuit op wonderlijke verhalen.

STEVEN VAN DER GAAG

'Het is droevig," zegt René Blankers terwijl hij om het NH-hotel aan de Stadhouderskade loopt. Ter hoogte van het Leidsebosje. Op de hoek met de Vondelstraat houdt hij stil. "Hier was de imposante ingang met een trap naar een grote draaideur met Jugendstil-ornamenten." De ingang heeft plaatsgemaakt voor de kunststoffen uitbouw van een restaurant.

Binnen is het al niet anders. Vloeren zijn verhoogd, plafonds verlaagd. Alle prachtige details van architect Foeke Kuipers zijn verdwenen achter donkerbruine platen van palissanderhout.

Slechts een gedenksteen uit 1928 herinnert aan wat hier ooit was: 'een huis gesticht tot heil van jonge mensen'. Deze jonge mensen waren lid van de Amsterdamsche Maatschappij voor Jongemannen

'Eijkman was een charismatisch persoon, een man van daden'

(AMVJ), een protestantse jeugdorganisatie, opgericht in 1918, met als doelstelling 'de geestelijke, verstandelijke, lichamelijke en maatschappelijke ontwikkeling van jongemannen om aldus mede te werken aan de culturele ontwikkeling van het Nederlandsche volk'.

"Deze doelstelling heeft AMVJ altijd weten te bewaren," zegt Blankers (56). Hij is voorzitter en al bijna vijftig jaar lid van AMVJ-Sport waaronder negen sporttakken hangen. "Dat doen we samen met het AMVJ Fonds dat sociaal-culturele activiteiten financieel ondersteunt." De doelstelling geldt vanaf de jaren dertig ook voor jonge vrouwen. Om die reden staat AMVJ nu voor Algemene Maatschappij voor Jongeren.

Sport was niet vanzelfsprekend in die beginjaren maar kwam onder leiding van predikant dr. Jo Eijkman hoog op de agenda bij AMVJ. *Mens sana in corpore sano* (een gezonde geest in een gezond lichaam) was zijn adagium. Blankers laat de bronzen plaquette zien waarmee de

René Blankers met de bronzen plaquette ter ere van Jo Eijkman.

FOTO ELMER VAN DER MAREL

visionair van de vereniging wordt geëerd. Een karakteristieke neus en scherpe blik vallen op. "Hij was een charismatisch persoon, een man van daden," zegt Blankers.

De belangrijkste inspiratiebron vormde de manier waarop de Young Men's Christian Organisation (YMCA) in Amerika zijn sportieve activiteiten had georganiseerd. Le-

den werden vrijgelaten in de sportkeuze, omdat sport een kwestie was van individuele fysieke en mentale geschiktheid. Hiermee was de basis voor een omnisportvereniging ge-

legd. Het begon in 1922 met voetbal en hockey. Volleybal was in 1930 de twintigste sport die in AMVJ-verband werd beoefend.

Eijkmans grote droom was een centrale plek waar de jongemannen elkaar konden ontmoeten. Bij het najagen van deze droom bleek zijn charisma. In het boek *Het visioen van Eijkman* beschrijft historicus Maarten van der Linde een anekdote waarin Eijkman fondsen werft bij Shell-directeur Henry Deterding. Amsterdammer Deterding zegt twee ton toe waarop Eijkman reageert: "We hadden u getaxeerd op het dubbele." De tonnen van Shell vullen het laatste gat in de begroting. Burgemeester De Vlugt opent het Centraal Gebouw van AMVJ in 1928.

Het unieke gebouw was met zijn sporthal, zwembad, biljart- en gymnastiekzaal een plek voor sport. Maar het bood ook woonruimte aan 120 leden en logies aan tachtig gasten. In de bibliotheek werd Huizinga gelezen. De grote zaal was ook een ruimte voor godsdienstoefening en gedachtenwisseling. Eijkman debatteerde hier ooit met een jonge Joop den Uyl.

Wat dreef Eijkman? Volgens Van der Linde was het Gods liefde voor

'Die liefde hield de belofte in voor een nieuwe wereld'

de mens. Hij schrijft: "Die liefde hield de belofte in voor een nieuwe wereld, een meer verantwoordelijke samenleving en betere verhoudingen tussen mensen." Eijkman stierf op 53-jarige leeftijd in 1945. Zo maakte hij de ontkerkelijking van het AMVJ-jeugdwerk in de jaren zestig niet mee. Het Centraal Gebouw werd middenjaren zeventig verkocht.

"De miljoenen die dat opleverde zijn verstandig belegd," zegt Blankers. "Met de opbrengsten proberen we het visioen van Eijkman levend te houden." En dat lukt. Het AMVJ Fonds investeert in culturele projecten waarbij jongeren uit verschillende bevolkingsgroepen elkaar ontmoeten. Ruim 2500 leden sporten in AMVJ-verband in negen takken van sport. Zes van de negen sporten komen samen in het moderne AMVJ Sportcentrum op sportpark Het Loopveld.

Misschien niet meer met Gods liefde, maar dan toch zeker met Jo Eijkman als inspiratiebron.